

УДК 929Ланге:027.7(477.74)

А. І. Шинкарук,д-р психол. наук,
проф., завідувач кафедри
загальної та практичної психології
Кам'янець-Подільського державного університету

М. М. ЛАНГЕ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Научное наследие Н. Н. Ланге в университетской библиотеке / В. И. Подшивалкина, Р. Н. Свиноаренко, Е. В. Полевщикова; авт. -сост.: М. В. Алексеенко, Е. В. Бережок, О. Л. Ляшенко, И. В. Пигулевская, Е. В. Полевщикова, Е. В. Савельева, В. С. Кочмар; науч. ред. В. И. Подшивалкина; отв. ред. М. А. Подрезова; библиогр. ред. В. В. Самодурова; Одес. нац. ун-т им. И. И. Мечникова. — Одесса: Астропринт, 2010. — 352 с., [8] л. ил. — (Сер. «Развитие науки в Одесском (Новороссийском) университете; вып.: Психология»).

Відомо, що саме в сучасних умовах різких соціальних змін особливого значення набуває проблема історичної пам'яті народу, професійного співтовариства та інших спільнот. Сучасне багатство країни складають здобутки всіх попередніх поколінь.

Знання історії науки є однією з найважливіших умов формування як окремого фахівця, так і всього професійного співтовариства. Видання монографії, присвяченої науковій спадщині видатного психолога Миколи Миколайовича Ланге, що вийшла друком в серії «Розвиток науки в Одеському (Новоросійському) університеті», є дійсно значною подією в науковому середовищі психологів, філософів, логіків, істориків останнього десятиріччя.

З ім'ям Миколи Миколайовича Ланге пов'язане не тільки створення першої в країні експериментальної психологічної лабораторії, але й експериментальні дослідження, які не втратили своєї актуальності ні за глибиною задуму й технікою їх проведення, ні за отриманими результатами. Для сучасної психології, як і сто років тому, актуальною залишається проблема методів одержання достовірного наукового знання. Гострі дискусії про можливість й обмеження застосування експериментального методу в психології супроводжують всю її історію.

Крім того, М. М. Ланге мав вагомі здобутки у галузі філософії, логіки, педагогіки. У монографії вперше представлено частину магістерської роботи М. М. Ланге, присвячену французькій етиці, що не була надрукована за життя автора.

Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова зберегла унікальний особистий архів ученого та представила широкій науковій громадськості психологів, істориків, філософів змістовний нарис про цей архів, обставини його придбання, основні етапи роботи з ним.

До книги увійшли архівні документи, які дають поняття про історію становлення експериментальної психології в нашій країні й перипетії відкриття першої в Україні й Росії експериментальної психологічної лабораторії. Значна частина представлених у книзі документів є свідченням того, що саме в Одеському (Новоросійському) університеті зусиллями професора М. М. Ланге вперше було створено психологічну лабораторію.

Особливої уваги заслуговують архівні документи, які стосуються тієї частини життя й діяльності М. М. Ланге, яку він присвятив справі становлення освітньої системи в цілому й вищої школи зокрема. Саме М. М. Ланге активно відстоював особливу роль психології у формуванні фахових педагогів, медиків, юристів.

У книзі представлені окремі публікації М. М. Ланге, зокрема «Теорія В. Вундта про початок міфу: Критичні замітки», «Єдність університету й система факультетів». Також публікується стаття учня М. М. Ланге М. І. Гордієвського, написана ним через десять років після смерті вчителя. Ця стаття розкриває ту наукову атмосферу, у якій формувалася й працював М. М. Ланге. Її публікація має особливе значення для розуміння історії становлення психологічної науки в цілому і на теренах нашої Батьківщини зокрема.

Важливо підкреслити, що це видання є результатом співпраці Наукової бібліотеки та кафедри загальної та соціальної психології. Саме міждисциплінарний підхід до вивчення здобутків попередників є запорукою успіху цього видання в широкому колі читачів.